

Riktlinjer gällande dagverksamhet för hemmaboende personer med demenssjukdom

Riktlinjen beskriver vem som kan få dagverksamhet
och hur insatsen ska utredas och vad verksamheten ska utföra.

Innehåll

BAKGRUND	3
Demenssjukdom.....	3
Aktiviteter, fysisk träning och hjälpmedel	3
Stöd till anhöriga.....	3
Dagverksamhet.....	3
Syfte	3
Mål	4
UTREDNING, BESLUT OCH VERKSTÄLLIGHET	4
VERKSAMHETSINNEHÅLL	4
Indirekt stöd till anhöriga.....	4
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.....	4
Referenser	5

BAKGRUND

Demenssjukdom

Demenssjukdom är ett fortskridande sjukdomstillstånd i hjärnan där risken att insjukna ökar med stigande ålder. I och med ökningen av antalet äldre personer i samhället kan det i dag sägas vara en folksjukdom. Alzheimers sjukdom är den vanligast förekommande, och därefter kommer vaskulär demens, frontallobsdemens, demens vid Parkinsons sjukdom samt Lewy-body-demens. Symtomen vid demenssjukdom varierar, men består alltid av någon form av minnesstörning och förvärvad nedsättning av intellektuell funktionsnivå. Dessutom är praktisk oförmåga, språkstörning, nedsatt rumslig förmåga eller svårigheter att känna igen personer eller föremål samt en försämring av exekutiva funktioner delar i symtombilden. Många gånger innebär dessutom demenssjukdom en personlighetsförändring (Marcusson, 2011).

Aktiviteter, fysisk träning och hjälpmedel

Varje person med demenssjukdom har rätt till en meningsfull dag. Meningsfulla aktiviteter kan medverka till att personen upplever livskvalitet. Aktiviteterna kan ge dagen struktur och innehåll samt kan skapa en känsla av sammanhang och tillhörighet i tid och rum och de ska alltid utgå ifrån varje persons intresse och förmåga (Socialstyrelsen, 2010).

Stöd till anhöriga

Enligt socialtjänstlagen (SoL, kap. 5 § 10) ska kommunen erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. Syftet med att stödja anhöriga är framför allt att minska deras fysiska och psykiska belastning. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt som risken för ohälsa kan minskas.

Dagverksamhet

Studier har visat att dagverksamhet specifikt riktad till personer med demenssjukdom kan öka välbefinnandet hos hemmaboende personer med mild till måttlig demenssjukdom. Målet är att ge social samvaro, struktur och innehåll i dagen, dagliga aktiviteter och sysselsättning samt att avlösa anhöriga. Socialstyrelsen rekommenderar att personer med demenssjukdom erbjuds plats i dagverksamhet som är specifikt riktad till personer med demenssjukdom (Socialstyrelsen, 2010).

Syfte

Syftet med riktlinjerna för insatsen dagverksamhet för hemmaboende personer med demenssjukdom är att säkerställa att även personer med demens eller demensliknande symtom kan tillgodoseas det Socialtjänstlagen (SoL) avser i 5:4, det vill säga en aktiv och meningsfull tillvaro tillsammans med andra. Samma lagrum hänvisar till att omsorgen om äldre ska inriktas på värdigt liv och välbefinnande. Insatsen ska även underlätta för personen att bo kvar hemma.

Socialstyrelsen skriver att syftet med dagverksamhet är att ge vård och omsorg till personer med demenssjukdom och att samtidigt erbjuda närstående och ibland även personal i hemtjänsten en tillfällig avlösning.

Mål

Mål för dagverksamheten som vänder sig till hemmaboende personer med demenssjukdom är att ge dessa personer möjlighet till social samvaro, struktur och innehåll i dagen, dagliga aktiviteter samt sysselsättning. Ett ytterligare mål är att avlösa anhöriga.

Utredning, beslut och verkställighet

Utöver vad som allmänt gäller för utredning, beslut och verkställighet av beslut enligt SoL beskrivs det som är specifikt för dagverksamhet i dessa riktlinjer. Dagverksamhet är en individuellt behovsprövad insats som utreds och beslutas av biståndshandläggare enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen.

I utredningen tydliggörs den enskildes individuella behov och förmåga att tillgodogöra sig innehållet i verksamheten och i beslutet bör det framgå i hur stor omfattning den enskilde beviljas dagverksamhet. Verksamheten som ska utföra stödet ska ha ett uppdrag att utgå från innan verkställigheten påbörjas.

Verksamhetsinnehåll

Dagverksamhet för hemmaboende personer med demenssjukdom erbjuds efter beviljat biståndsbeslut.

Dagverksamheten ger den enskilde möjligheten till social samvaro, välbefinnande och meningsfullhet i vardagen. Deltagarna erbjuds stimulans och funktionsträning och innehållet bygger på såväl spontana som planerade vardagliga aktiviteter som kan ge struktur och innehåll i dagen. De flesta aktiviteterna sker i grupp och har även en social inriktning. Verksamheten försöker ta tillvara de enskildas intressen. Stimulansen som dagverksamheten ger ska leda till att personen upprätthåller/bibehåller sina funktioner längre. Exempel på aktiviteter är promenader, hushållsarbete, trädgårdsarbete, utflykt och lyssna på musik. Den enskilde betalar för aktiviteter utöver det ordinarie utbudet till självkostnadspris. Det erbjuds lunch och fika. Kostnaden för mat beräknas enligt kommunens taxsystem.

Indirekt stöd till anhöriga

För närstående kan den enskildes vistelse på dagverksamhet innebära avlastning.

Hälso- och sjukvård

Under vistelsen i dagverksamhet har kommunen hälso- och sjukvårdsansvar till och med nivån sjuksköterska. Det kan handla om delegerade insatser såsom överlämnande av läkemedel och akuta tillfälliga insatser.

Referenser

Marcusson, J. (Red.). (2011). *Alzheimers sjukdom och andra kognitiva sjukdomar*. (3: e uppl.). Stockholm: Liber.

Socialstyrelsen (2009). *Socialtjänstens stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående*. Meddelandeblad. Stockholm: Socialstyrelsen.

[Elektronisk]. Tillgänglig:

<http://www.anhoriga.se/Documents/Meddelandeblad%20fran%20Socialst.pdf>

Socialstyrelsen. (2010). *Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom: Stöd för styrning och ledning*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Elektroniskt tillgänglig:

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18012/2010-5-1.pdf>

Socialtjänstlag (2001:453)